

УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Кафедра краєзнавчо-туристичної роботи, соціальних і гуманітарних наук

СИЛАБУС
ІСТОРИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

Харків 2021

Кафедра	Кафедра краєзнавчо-туристичної роботи, соціальних і гуманітарних наук Department of Local Lore and Tourism Work, Social Sciences and Humanities Посилання на сайт кафедри http://uip.uipa.edu.ua/
Назва навчальної дисципліни	Історичні та соціально-політичні студії The Historical and Socio-political Studies Навчальна дисципліна ведеться <i>українською мовою</i>
Рівень вищої освіти	Початковий (короткий цикл) Молодший бакалавр
Викладач (-і)	<p>1. Бакуменко Олена Олексіївна кандидат історичних наук, доцент; профайл викладача: 1 .Google Академия: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=1So20soAAAAJ&view_op=ist_works&authuser=3 h-індекс: 2 ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3108-6324 https://www.researchgate.net/profile/Olena_Bakumenko контактний телефон: 0509030258; електронна пошта: elena74y@gmail.com</p> <p>2. Кашаба Ольга Юріївна, к.і.н., доцент профайл викладача: http://uip.uipa.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Кашаба-О.Ю.-інформаційна-сторінка.pdf контактний телефон: 050-98-46-917 електронна пошта: olga.kashaba@ukr.net</p> <p>3. Щербина Ірина Володимирівна, канд.іст.наук, доц.; профайл викладача: https://scholar.google.com.ua/citations?user=4txneWAAAAAJ&hl=uk контактний телефон: 733-79-78; електронна пошта: shcheririna63@gmail.com</p>

Сторінка дисципліни в системі дистанційної освіти УПА	Посилання на навчальну дисципліну в системі дистанційної освіти УПА https://do.uipa.edu.ua/course/index.php?categoryid=271
Консультації	<p>Очні консультації: Бакуменко Олена Олексіївна щопонеділка з 13.00-15.00 ауд. 320/1</p> <p>Он лайн- консультації: Бакуменко Олена Олексіївна Усі запитання можна надсилати на електронну пошту elena74y@gmail.com</p> <p>Очні консультації: Кашаба Ольга Юріївна – щовівторка з 12.00.-14.00, ауд. 320/1</p> <p>Он лайн- консультації: Кашаба Ольга Юріївна. Усі запитання можна надсилати на електронну пошту - olga.kashaba@ukr.net</p> <p>Очні консультації: Щербина Ірина Володимирівна щопонеділка з 12.00.-14.00, ауд. 320/1</p> <p>Он лайн- консультації: Щербина Ірина Володимирівна. Усі запитання можна надсилати на електронну пошту – shcheririna63@gmail.com</p>

1. Коротка анотація до курсу

Підготовка висококваліфікованого фахівця в будь якій галузі народного господарства передбачає надання йому не лише спеціалізованих знань в певній сфері виробництва, алей виховання з нього цілісної особистості, здатної реалізовувати свої громадські права і обов'язки, як члена суспільства. Саме тому стандартами вищої освіти передбачений цілий перелік загальних компетентностей, без яких неможливе формування завершеного світогляду фахівця, свідомого громадянина власної держави. Важливе місце в здійсненні цього завдання займають дисципліни суспільно-політичного профілю. Запропонований курс «Історичні та соціально-політичні студії» покликаний надати студентству знання про ключові закономірності історичного розвитку нашої держави в новітній час, познайомити з основними явищами соціально-політичного життя суспільства. Без цих знань неможлива свідома політична участь молоді, яка є неодмінної ознакою сучасної консолідованої демократії до якої прагне наше суспільство в рамках процесів євроінтеграції. Програмою передбачено 40 годин лекційних та 32 години практичних занять, які пропорційно поділені за змістовими модулями. Навчальна дисципліна «Історичні та соціально-політичні студії» є інтегрованою і складається з трьох змістових модулів «Змістовий модуль 1. Історія української держави ХХ ст. у загальній системі знань про природу і суспільство», «Змістовий модуль 2. Соціально-політичні аспекти сталого розвитку суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні і світі» та «Змістовий модуль 3. Різноманітність та мультикультурність у сучасному світі, рівні можливості та гендерні проблеми сучасності»

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких загальних компетентностей, як:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 08. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 09. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії (згідно внутрішнього стандарту вищої освіти УПА спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)).

2. Мета та завдання курсу

Основною метою вивчення курсу є надати студентам знання про ключові моменти історії українського народу і державності в XX –XXI столітті, ознайомити їх із основними формами соціально-політичного життя в сучасному світі, з метою подальшого використання отриманих знань в сучасних соціо-політичних умовах.

Завданнями курсу є:

- виробити в студентства навички системного аналізу ключових етапів і подій української історії ;
- розвинути усвідомлення важливості історичних фактів українського державотворення;
- ознайомити студентство з сучасними методологічними підходами щодо засвоєння політичних, економічних, соціальних і культурних проблем історії українських земель;
- виробити навички самостійної роботи з джерелами та літературою та їх критичного аналізу;
- сформувати у студентства такі професійно важливі якості, як етичність, самокритичність, креативність, толерантність, патріотизм тощо;
- сформувати уявлення про специфіку курсу та його джерельну базу;
- ознайомити студентство з загальним змістом соціально-політичного життя суспільства;
- надати уявлення про основні соціальні та політичні інститути суспільства;
- сформувати знання щодо політичних і соціальних прав і можливостей індивіда і громадянина;
- ознайомити з місцем сучасної України в системі світового співтовариства;
- сформувати навички творчого мислення, вміння доводити та відстоювати свою особисту громадянську позицію;
- сприяти становленню світоглядних, духовно-моральних цінностей, гуманізації представників студентства як особистостей.

3. Формат навчальної дисципліни

Змішаний (blended) – атестований курс, що має супровід в системі дистанційної освіти

4. Результати навчання

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
<p>ПР 02. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p>	<p>ПР 02.1: знати основні соціальні та політичні інститути суспільства; ПР 02.2: володіти понятійно-категоріальним апаратом суспільно-політичної сфери; ПР 02.3: розуміти і усвідомлювати місце і роль сучасної Української суверенної держави в системі світового співтовариства; ПР 02.4: застосовувати навички творчого мислення, набуття вміння доводити та відстоювати свою особисту громадянську позицію; ПР 02.5: аналізувати основні соціально-політичні проблеми держави і світу в цілому; ПР 02.6: розуміти необхідність захисту незалежності і територіальної цілісності демократичної держави</p>

5. Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин (кредитів)	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	40	<i>Опрацювання конспекту лекцій, контроль відвідування.</i>
Практичні заняття	32	<i>Опитування, виконання тестових завдань, заповнення таблиць, виступ з мультимедійними презентаціями.</i>
Самостійна робота	108	<i>Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності.</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Анотація додаткової літератури.</i> • <i>Підготовка повідомлень за тематикою індивідуальних завдань з курсу.</i> • <i>Виконання тестових та практичних завдань на сайті дистанційної освіти.</i>
Всього	180 (6 кредити)	Підсумковий контроль: Іспит

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність (спеціалізація), освітня програма (за необхідністю)	Нормативна / Вибіркова
2021/2022	1	1 (осінь)	015 – Професійна освіта: 015.33 – Професійна освіта: Енергетика, електротехніка та електромеханіка. 015.34 – Професійна освіта: Машинобудування 015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології 015 «Професійна освіта (Харчові технології)»	нормативна (Н)

7. **Постреквізити** – «Філософсько-українознавчі студії»; «Теоретичні та прикладні основи права».

8. **Технічне й програмне забезпечення та/або обладнання** – Наявність проектора та оболонки Moodle для роботи в системі дистанційного навчання.

9. **Політики курсу** –

1. [Положення про академічну доброчесність в УІПА.](#)

2. [Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.](#)

3. [Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.](#)

4. [Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.](#)

10. Календарно-тематичний план навчальної дисципліни

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Змістовий модуль № 1. Історія української держави ХХ ст. у загальній системі знань про природу і суспільство			
1	Лекція 1	Вступ до дисципліни.	2
	Лекція 2	Україна в роки національно-визвольних змагань (1917-1920) рр. Частина 1	2
	Лекція 3	Україна в роки національно-визвольних змагань (1917-1920) рр. Частина 2.	2
	Лекція 4	Утвердження радянської влади в Україні, створення тоталітарного режиму (1921-1939 рр.). Частина 1.	2
	Практичне заняття 1	Українські землі в роки національно-визвольних змагань.	2
	Самостійна робота 1	- Анотація рекомендованої літератури - підготовка матеріалів до повідомлень згідно плану індивідуальних завдань - робота над глосарієм	12
2	Лекція 5	Утвердження радянської влади в Україні, створення тоталітарного режиму (1921-1939 рр.). Частина 2	2
	Лекція 6	Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).	2
	Практичне заняття 2	Україні у міжвоєнний період. Доба затвердження тоталітаризму (1922-1939 рр)	2
	Практичне заняття 3	Українські землі в роки другої Світової війни (1939-1945 рр.)	2
	Самостійна робота 3	- Анотація рекомендованої літератури - Написання реферату. - Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації	14

		навчальної діяльності (за методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи студентів).	
3	Лекція 7	Повоєнна відбудова і розвиток УРСР у 1945 – сер. 1950-х років.	2
	Лекція 8	Україна в умовах десталінізації (1956-1964 рр.).	2
	Практичне заняття 4	Україна у повоєнний період (1945-1955 рр.)	2
	Практичне заняття 5	Процеси десталінізації на теренах України.	2
	Самостійна робота 3	<ul style="list-style-type: none"> - Анотація рекомендованої літератури - Написання реферату. - Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності (за методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи студентів). 	14
4	Лекція 9	Соціально-економічне та політичне становище України у 1965-1990рр.	2
	Лекція 10	Україна, як незалежна держава (1991р. - сьогодні). Моральні, культурні, наукові цінності і досягнення українського суспільства.	2
	Практичне заняття 6	Україна в період системної кризи радянської влади.	2
	Практичне заняття 7	Україна на шляху до незалежності (1985-1991 рр.))	2
	Практичне заняття 8	Україна, як незалежна держава	2
	Самостійна робота 4	<ul style="list-style-type: none"> - Анотація рекомендованої літератури - Написання реферату. - Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності (за методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи студентів). 	14

<i>Всього за змістовий модуль 1 – 90 год. (лекцій – 20 год., ПЗ – 16 год., СР – 54 год.)</i>			
Змістовий модуль № 2. Соціально-політичні аспекти сталого розвитку суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні і світі			
5	Лекція 11	Закономірності розвитку соціально-політичної сфери суспільства.	2
	Лекція 12.	Політична влада та її суб'єкти як інститути суспільства. Частина 1	2
	Практичне заняття 9.	Сучасне суспільство як соціальна система. Суспільно-політичне життя суспільства.	2
	Самостійна робота 5.	<ul style="list-style-type: none"> - Анотація рекомендованої літератури - Написання реферату. - Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності (за методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи студентів). 	12
6	Лекція 13.	Політична влада та її суб'єкти як інститути суспільства. Частина 2.	2
	Лекція 14.	Політична система суспільства та соціально-політичні механізми здійснення влади. Частина 1	2
	Лекція 15.	Політична система суспільства та соціально-політичні механізми здійснення влади. Частина 2	2
	Практичне заняття 10.	Політична ієрархія в сучасному світі. Влада та політична еліта.	2
	Практичне заняття 11.	Сучасні політичні системи та режими. Права і обов'язки індивідів як членів суспільства	2
	Самостійна робота 6.	<ul style="list-style-type: none"> - Анотація рекомендованої літератури - Написання реферату. - Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності (за методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи студентів). 	12

Всього за змістовий модуль 2 – 43 год. (лекцій – 10 год., ПЗ – 6 год., СР – 27 год.)

Змістовий модуль 3. Різноманітність та мультикультурність у сучасному світі, рівні можливості та гендерні проблеми сучасності.

7	Лекція 16.	Вплив політичних інститутів (держава, політичні партії тощо) на розвиток суспільства. Частина 1	2
	Лекція 17.	Вплив політичних інститутів (держава, політичні партії тощо) на розвиток суспільства. Частина 2	2
	Лекція 18.	Політична культура, громадська думка та соціально-політичні технології. Гендерна паритетність в сучасному світі.	2
	Практичне заняття 12	Держава в сучасному світі.	2
	Практичне заняття 13.	Політичної культури та ідеології сучасного світу.	2
	Практичне заняття 14.	ЗМІ як фактор політичного життя суспільства	2
	Самостійна робота 7.	<ul style="list-style-type: none"> - Анотація рекомендованої літератури - Написання реферату. - Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності (за методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи студентів). 	10
8	Лекція 19.	Соціальні відхилення та конфлікти.	2
	Лекція 20.	Світова політика: сутність і процеси розвитку.	2
	Практичне заняття 15.	Політичні зміни та політичний розвиток в умовах демократії. Формування цінностей громадянськості і демократії в сучасному світі.	2
	Практичне заняття 16.	Україна у геополітичному вимірі	2
	Самостійна	<ul style="list-style-type: none"> - Анотація рекомендованої літератури 	20

	робота 8	<ul style="list-style-type: none"> - Написання реферату. - Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності (за методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи студентів). - Підготовка до іспиту - 	
Всього за змістовий модуль 3 – 47 год. (лекцій – 10 год., ПЗ – 10 год., СР – 27 год.)			
Всього з навчальної дисципліни – 180 год. (лекцій – 40 год., ПЗ – 32 год., СР – 108 год.)			

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру/іспит - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Демонстрація усних навичок володіння матеріалом (виступи з доповідями, публічна демонстрація презентацій, участь в експрес-опитуванні)	0-20
2.	Виконання практичних завдань під час практичних занять	0-15
3.	Складання словника термінів на англійській мові	0-13
4.	Самостійне виконання завдань на сайті дистанційної освіти	0-25
ПК	Іспит	0-27
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Оцінка за національною шкалою (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Умови допуску до підсумкового контролю:

- 1) Демонстрація глосарію на англійській мові;*
- 2) Самостійне виконання завдань через систему дистанційного навчання.*
- 3) Виконання практичних завдань на практичних заняттях або їх відпрацювання.*
- 4) Демонстрація усних навичок володіння матеріалом (не менше 2- презентацій)*
- 5) Роботу здобувача освіти впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 35 балів.*

Критерії оцінювання деяких найбільш важливих з видів робіт в довільній зрозумілій формі

Вид завдання	Критерії оцінювання
Підготовка презентації	10 балів – студент розробив слайди, які найбільш повно відображають тему, матеріал логічно структуровано, за необхідності ілюстровано, презентація публічно представлена на практичному занятті перед групою
Доповідь	2 бали – студент повністю розкрив тему, аргументував свою позицію положеннями нормативно-правових актів та публічно виступив з доповіддю перед групою
Участь в експрес опитуванні	0,5 бали – систематична участь в обговоренні теоретичних питань
Виконання вправ	0, 5 бали студент отримує за правильне виконання вправ на кожному практичному занятті
Створення глосарію на англійській мові	13 балів – студент сформував глосарій у обсязі не менш 50 термінів за дисципліною

13. Питання до іспиту

1. Лютнева революція 1917 р. у Петрограді. Створення та діяльність Української Центральної Ради.
2. Історико-правова характеристика універсалів Центральної Ради.
3. Зовнішня політика УНР. Брест-Литовська мирна угода 1918 р. Початок німецько-австрійської окупації. Причини розпуску Української Центральної Ради.
4. Українська Держава 1918 р. (Гетьманат). Внутрішня і зовнішня політика гетьманського уряду П. Скоропадського.
5. Українська Народна Республіка доби Директорії.
6. Національно-визвольний рух в Західній Україні. Створення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР).
7. Причини поразки та історичне значення української революції 1917-1920 рр.
8. Здійснення політики «воєнного комунізму» в Україні, її особливості і соціально-економічні наслідки.
9. Міжнародне і внутрішнє становище радянської України у 1919-1921 рр.
10. Перехід до нової економічної політики. Кризи непу та їх наслідки.

11. Утворення СРСР. Державно-правовий статус України у його складі.
12. Національно-державне будівництво в радянській Україні у 1920-х рр., політика «українізації».
13. Формування командно-адміністративної системи в економіці у др. пол. 1920-х – 1930-х рр. Політика індустріалізації та його наслідки для України.
14. Становлення тоталітарного режиму в СРСР та його наслідки для України. Політичні репресії кінця 1920-х – 1930-х рр.
15. Політичне і економічне становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Чехословаччині, Румунії у 20-х – 30-х рр. ХХ ст.
16. Україна напередодні та на початку Другої світової війни. Входження західноукраїнських земель до складу УРСР.
17. Німецький окупаційний режим в Україні (1941-1944 рр.).
18. Рух опору німецькому окупаційному режиму. Радянське підпілля та партизанський рух.
19. Звільнення України від німецької окупації. Закінчення Другої світової війни та її політичні наслідки для України.
20. Культурна революція на західно-українських землях.
21. Економічні, соціально-політичні і культурні перетворення в Україні у 1945-1953 рр., їх особливості у західних регіонах.
22. УРСР в умовах десталінізації та хрущовської «відлиги».
23. Економічні реформи в СРСР 50-х - 60-х років ХХ ст. та їх реалізація в Україні. Зміни у соціальній політиці.
24. Зміна політичного курсу та наростання кризових явищ в Радянському Союзі (1965 - 1985 рр.). Доба «застою» та її прояви в суспільно-політичному та економічному житті УРСР.
25. Розвиток дисидентського руху в Україні в другій половині 60-х - 80-х рр. ХХ ст.
26. Культурна політика в Українській РСР.
27. Процеси «горбачовської перебудови» в Україні: її основні етапи та наслідки.
28. Виникнення багатопартійності в Україні наприкінці 80-х – на поч. 90-х рр. ХХ ст. Політичні партії України 1990-х – 2000-х рр.
29. Спроба «оновлення Союзу» та розвал радянської імперії в серпні-грудні 1991 р.
30. Розбудова Української незалежної держави у першій половині 1990-х рр., реорганізація та створення органів державної влади.
31. Конституційний процес в Україні у 1990-х – 2000-х рр.
32. Сучасне суспільно-політичне та економічне становище в Україні.
33. Основні науки, що вивчають соціально-політичну сферу життя суспільства, їх структура та функції.
34. Розвиток суспільної думки за часів Античності.

35. Особливості соціально-політичної думки часів Середньовіччя.
36. Нові тенденції в соціально-політичній думці часів Відродження та Нового часу.
37. Розвиток соціально-політичної думки в XIX-XXI ст.
38. Соціальні інститути – сутність, функції, цілі, типологія та ієрархія.
39. Соціальна організація.
40. Політика, як особлива сфера життя суспільства.
41. Поняття політичної влади та політичних відносин.
42. Легітимність політичної влади. Типологія легітимності влади за М. Вебером.
43. Політична еліта, її ознаки та функції. Шляхи формування політичної еліти.
44. Теорії політичного елітизму.
45. Політичне лідерство. Теорії політичного лідерства.
46. Поняття політичної ідеології. Її функції.
47. Лібералізм та неолібералізм.
48. Консерватизм та неоконсерватизм.
49. Комунізм та соціал-демократія, як течії соціалістичної ідеології.
50. Фашизм та націонал-соціалізм – порівняльна характеристика.
51. Політична система суспільства, її структура, ознаки, функції.
52. Типологія політичних систем.
53. Поняття політичного режиму суспільства. Критерії виділення політичних режимів.
54. Демократичний політичний режим, його ознаки та різновиди.
55. Авторитарний політичний режим.
56. Тоталітарний політичний режим, як феномен XX ст..
57. Держава, як політичний та соціальний інститут. Ознаки, функції
58. Поняття форми правління, її різновиди.
59. Монархія та її різновиди.
60. Республіка та її різновиди.
61. Поняття типу державного устрою, його різновиди.
62. Поняття ЗМІ, структура, функції, типологія.
63. Піар-технології.
64. Демократія як суспільно-політичне явище.

65. Демократизація як соціально-політичний процес.
66. Успіхи та проблеми демократизації в Україні.
67. Політична культура суспільства.
68. Політичні партії та партійні системи. Зміст понять.
69. Типологія партійних систем за Дж. Сарторі.
70. Виборчі системи і виборчі кампанії. Зміст поняття.
71. Політичний розвиток, політична модернізація, як варіанти політичних змін.
72. Соціально-політичні конфлікти та кризи. Зміст поняття. Соціальна обумовленість.
73. Типологія політичних конфліктів.
74. Геополітика, як сукупність міжнародних політичних процесів.
75. Зовнішня політика держави. Сутність, функції, типи.
76. Сучасні тенденції розвитку міжнародних відносин.
77. Україна, як суб'єкт міжнародних відносин.

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна (базова) література

1. Історія України: підручник/ О. Д. Бойко. - 7-е вид. стереотип.. - Київ: Академія, 2018. - 720 с.
2. Історія України: навч.-метод. посібник для студ. денної та заоч. форм навч. інж. та інж.-пед. спец./ О. М. Тавшунський, І. В. Щербина; Укр. інж.-пед. акад., Каф. українознавства і політології. - Харків: УІПА, 2015. - 106 с.
3. Історія України: навч.-метод. посібник для студ. денної та заоч. форм навч. інж. та інж.-пед. спец./ Н. Г. Богданова. - Харків: УІПА, 2014. - 134 с.
4. Політологія: підручник для студентів ВНЗ / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенька. – К., 2001.
5. Політологія: навч.-метод. посібник для студ. денної та заоч. форм навч. інж. та інж.-пед. спец./О.О. Бакуменко, О. Ю. Кашаба; Укр. інж.-пед. акад., Каф. українознавства і політології. - Харків: УІПА, 2015. - 150 с.

6. Політологія: навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закл./ Н. Г. Богданова; Навч.-наук. проф.-пед. ін-т УІПА. - Харків: УІПА, 2014. - 163 с.
7. Політичні, правові і соціальні системи в контексті геополітичних змін: навч.-метод. посібник для студ. денної та заоч. форм навч. інж. та інж.-пед. спец/ І. Г. Васильєва, О. П. Варич, О. В. Віцько; Укр. інж.-пед. акад., Каф. філософії, українознавства і політології. - Харків: УІПА, 2016. - 139 с.

Додаткова (допоміжна) література

1. Афонін Е. Історична місія авторитаризму / Е. Афонін // Політичний менеджмент. – 2006. – № 6.
2. Беренштейн Л.Ю. та ін. Голодомор 1932-33 рр. в Україні. Матеріали до виступів (лекцій та бесід). – К.: НАУ, 2008. – 64 с.
3. Історія України: сучасне бачення: Навч. посіб. – 4-те вид., перероб. і доп. / Остафійчук В.Ф. – К., 2008.
4. Історія України: Документи і матеріали // Укладання В. Короля. – К.: Академія, 2002. – 448 с.
5. Каденюк О. Історія України: Навчальний посібник. – К.:Кондор, 2008. – 408 с.
6. Кіндратець О. Деякі аспекти формування сталої демократії / О. Кіндратець // Політичний менеджмент. – 2006. – № 6.
7. Литвин В. Історія України: Підручник. – 3-тє доопрац. та доп. вид./ Відп. ред. В.А. Смолій. –К.: 2009. – 823 с.
8. Основи демократії: навч. посібник / за заг. ред. А. Ф. Колодій. – К., 2004.
9. Пазенок В. Демократія і людина. Теорія і українська дійсність / В. Пазенок // Політика і час. – 2003. – № 2.
10. Політична історія України: Посібник / За ред. В.І. Танцюри. - К.: Академія 2001. – 488 с.
11. Романюк О. Праві та ліві тоталітарні режими: спільне і специфічне / О. Романюк // Нова політика. – 2002. – № 1.
12. Троян С. С. Порівняльні політичні системи сучасності: навчальний посібник / С. С. Троян. – К., 2003.
13. Танчин І.З. Соціологія: Навчальний посібник. – 3-тє видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2008.

Інформаційні ресурси

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в системі дистанційної освіти УПА, посилання на інші інтернет-джерела.

1. Довідник з історії України // <http://history.franko.lviv.ua/dovidnyk.htm>
2. Українська історична бібліотека // <http://www.ukrhistory.narod.ru>
3. Історія України – документи // www.history.univer.kharkov.ua/hist_ukraine/index.html

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.

Завідувач кафедри _____ Ірина ЩЕРБИНА